

Adres: Politechnika Wrocławska, Katedra Maszyn, Napędów i Pomiarów Elektrycznych
ul. Smoluchowskiego 19, 50-372 Wrocław, tel. 71 3202954, e-mail: jan.zawilak@pwr.edu.pl

W dniu 20 kwietnia 2017 r. odszedł od nas na zawsze wybitny przedstawiciel środowiska elektro-techników polskich prof. dr hab. inż. Tadeusz Śliwiński, Doktor Honoris Causa Politechniki Łódzkiej, emerytowany profesor zwyczajny Instytutu Elektrotechniki.

Nauka polska straciła wielką Osobowość, reprezentującą dyscyplinę naukową Elektrotechnikę.

Pamięć o Zmarłym Profesorze pozostanie na zawsze w pamięci Jego uczniów, kolegów i współpracowników.

Cześć Jego Pamięci

*Przewodniczący Sekcji Maszyn i Transformatorów Komitetu Elektrotechniki PAN
Prof. Marian Łukaniszyn*

ŚP. PROFESOR ZW. DR HAB. INŻ. TADEUSZ ŚLIWIŃSKI DR H. C.

1922 – 2017

Tadeusz Śliwiński urodził się 5 czerwca 1922 r. w Warszawie. Studia na wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej ukończył w grudniu 1947 r. na Sekcji Konstrukcyjnej wykonując pracę dyplomową z zakresu maszyn elektrycznych u prof. Bolesława Dubickiego.

Pracę zawodową rozpoczął w lutym 1948 r. w Fabryce Maszyn Elektrycznych w Żychlinie, wkrótce jednak w maju tego samego roku przeniósł się do nowo założonego Państwowego Instytutu Elektrotechnicznego w Warszawie. W Instytucie tym, który zmienił następnie nazwę na Instytut Elektrotechniki, pracuje nieprzerwanie dotychczas.

W 1956 r. uzyskał w Instytucie Elektrotechniki stopień doktora nauk technicznych (wówczas kandydata n. t.) za rozprawę „Rozproszenie żłobkowe jednowarstwowych uzwojeń maszyn elektrycznych”, której promotorem był prof. Bolesław Dubicki. Rok później nadano mu tytuł docenta. Tytuł profesora nadzwyczajnego na wniosek Instytutu Elektrotechniki uzyskał w r. 1966, zaś tytuł profesora zwyczajnego w 1974 r. W grudniu 1976 r. wybrany został na członka korespondenta PAN, a w maju 1989 r. na członka rzeczywistego PAN. W 2000 roku Politechnika Łódzka przyznała mu godność doktora honoris causa.

Przez pierwszych 30 lat pracy w Instytucie zatrudniony był w Zakładzie Maszyn Elektrycznych zaczynając od stanowiska starszego asystenta. Następnie pełnił funkcję kierownika pracowni i kierownika Zespołu Pracowni Silników Indukcyjnych, a także zastępcy kierownika Zakładu. Od marca 1978 r. aż do przejścia na emeryturę w 1992 r. kierował utworzonym przy Instytucie Elektrotechniki Zakładem Badań Podstawowych Elektrotechniki, jako wspólnej placówki Ministerstwa Przemysłu Maszynowego i Polskiej Akademii Nauk. Od tego czasu kontynuował w częściowym wymiarze czasu swoją działalność w Instytucie Elektrotechniki, ponownie w Zakładzie Maszyn Elektrycznych. Przez wiele lat był członkiem Rady Naukowej Instytutu, a w latach 1991-92 jej przewodniczącym.

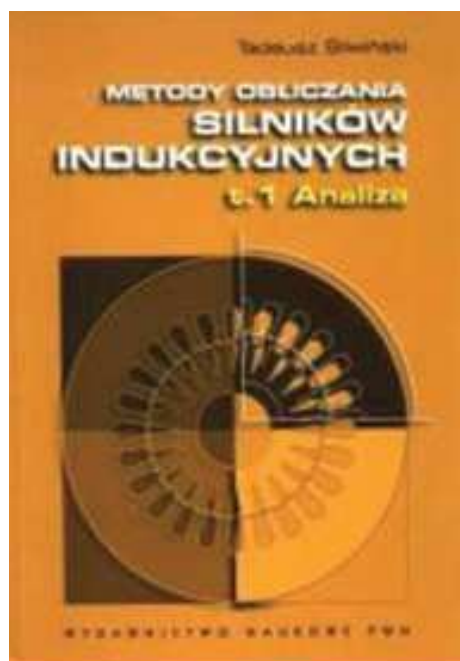
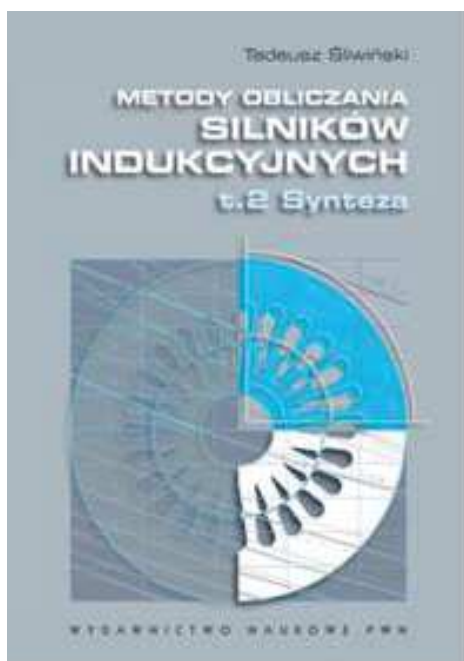
Prace badawcze Tadeusza Śliwińskiego koncentrują się wokół teorii maszyn elektrycznych, analizy zjawisk fizycznych w nich zachodzących oraz metod ich obliczania, projektowania i badania. Znaczna większość tych prac dotyczy najbardziej rozpowszechnionego rodzaju maszyn elektrycznych – silników indukcyjnych. Prawie wszystkie wykonywane prace badawcze wiążą się z potrzebami innowacyjno-wdrożeniowymi polskiego przemysłu.

Z pośród prac z zakresu ogólnej teorii maszyn elektrycznych wymienić można jednolite ujęcie na podstawie zasady zachowania energii wszystkich rodzajów momentów obrotowych wytwarzanych w maszynach elektrycznych („Momenty obrotowe w silnikach elektrycznych w ujęciu energetycznym”, Arch. Elektr., 1958) oraz opracowanie wraz z J. Pustolą monografii dotyczącej wszystkich rodzajów silników jednofazowych („Małe silniki jednofazowe”, PWT, 1959). Tłumaczenie tej książki ukazało się w Niemczech („Kleine Einphasenmotoren, VEB Verlag Technik, 1961). Drugie, rozszerzone wydanie tej monografii („Zasady budowy i działania silników jednofazowych”, WNT, 1964) zostało wyróżnione na konkursie Stowarzyszenia Elektryków Polskich na najlepszą książkę z zakresu elektrotechniki w latach 1959-68.

Druga grupa publikacji dotyczy zjawisk fizycznych w silnikach indukcyjnych i metod obliczania tych silników. Monograficzne ujęcie części wyników prac badawczych z tego zakresu znalazło się w książce T. Śliwiński, A. Głowacki: „Parametry rozruchowe silników indukcyjnych”, PWN, 1982. Monografia ta została wyróżniona w 1984 r. Nagrodą Sekretarza Naukowego PAN.

W następnych latach zespół pod kierunkiem T. Śliwińskiego opracowywał kolejne programy komputerowe niezbędne do działalności innowacyjnej Instytutu Elektrotechniki i współpracujących z nim zakładów przemysłowych. a przede wszystkich pierwsze w kraju programy optymalizacyjne w tym zakresie („Optymalizacyjne obliczenia projektowe silników indukcyjnych, Prace IEL, 1980) oraz prace związane z badaniem wielowymiarowej przestrzeni rozwiązań suboptymalnych tych silników („Suboptimal induction motors”, Zesz. Nauk. Pol. Łódzkiej, 1998). W ostatnim czasie (1999-2002) przeprowadzona została seria prac badawczych związanych z zagadnieniem ograniczania strat energii w silnikach indukcyjnych zgodnie z dyrektywami Unii Europejskiej. Uzyskane wyniki przedstawione zostały na konferencjach krajowych i oczekują na pełne opublikowanie.

Profesor był autorem lub współautorem kilku książek, z których ostatnio wydana dwutomowa publikacja wykorzystująca wyniki przeprowadzonych prac badawczych z tego zakresu pt. „Metody obliczania silników indukcyjnych” t. I „Analiza”, PWN, 2008 i t. II „Synteza. PWN, 2010, obejmuje zagadnienia ograniczania strat energii w silnikach indukcyjnych zgodnie z dyrektywami Unii Europejskiej.

Był współautorem wielu norm polskich i międzynarodowych. W latach 1951-67 prowadził wykłady z maszyn elektrycznych w Wieczorowej Szkole Inżynierskiej w Warszawie. W latach 1973-74 wykładał na studium podyplomowym Politechniki Warszawskiej, w r.1989 – Politechniki Łódzkiej a w następnych latach na studium doktoranckim w Instytucie Elektrotechniki. Wypromował w Instytucie Elektrotechniki oraz w Instytucie Automatyki PAN łącznie 7 doktorów. Kontynuacją działalności dydaktycznej była jego praca w Centralnej Komisji ds. stopni i tytułów naukowych. Łącznie opracował dla rad naukowych i CK opinie około 60 rozpraw habilitacyjnych oraz ok. 70 wniosków na tytuł profesora nadzwyczajnego i zwyczajnego.

W Polskiej Akademii Nauk jest od 1969 r. członkiem Komitetu Elektrotechniki, w latach 1993-98 był jego przewodniczącym. Od 2000 do 2006 r. był przewodniczącym Komisji Nagród „B” Wydziału. Był również członkiem rad naukowych placówek PAN (w latach 1962-74 Instytutu Automatyki oraz w latach 1993-98 Instytutu Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej). W latach 1991-97 był redaktorem Serii Nauk Technicznych Biuletynu Polskiej Akademii Nauk.

W czasie pełnienia obowiązków kierownika Zakładu Badań Podstawowych Elektrotechniki PAN i MPM w IEL koordynował prace w ogólnokrajowych programach badań podstawowych z dziedziny elektrotechniki. W tych badaniach prowadzonych w ciągu 10 lat (1981-90) brało udział 17 instytutów z 10 wyższych uczelni oraz dwa instytuty resortowe. Wyniki prac ujęto w 54 monografiach i podręcznikach (z czego 14 za granicą), w 565 artykułach (w tym 169 w czasopiśmie zagranicznych) oraz przedstawione były w 815 referatach na konferencjach (w tym 343 na konferencjach zagranicznych). Rezultatem badań były również 44 prace doktorskie i 11 rozpraw habilitacyjnych.

Odbył ponad 120 podróży zagranicznych o różnym charakterze, z których znaczna część związana była z działalnością normalizacyjną.

Jest od 1948 r. członkiem Stowarzyszenia Elektryków Polskich, zaś od 1979 r. członkiem (Life Member) ogólnoświatowego stowarzyszenia IEEE (The Institute of Electrical and Electronics Engineers) z siedzibą w Stanach Zjednoczonych.

Oprócz nagród i wyróżnień oraz odznaczeń za udział w wojnie otrzymał Złoty Krzyż Zasługi oraz Krzyż Oficerski i Komandorski Orderu Odrodzenia Polski.

Profesor Tadeusz Śliwiński wśród Rodziny i Przyjaciół

Profesor Tadeusz Śliwiński 25 kwietnia 2017 r. odprowadzony przez bardzo liczne Grono Przyjaciół spoczął w grobie rodzinnym na cmentarzu w Józefowie.

Odszedł wybitny naukowiec, profesor, wspaniały człowiek.

PROFESORZE będzie nam CIEBIE bardzo brakowało. Liczymy, że nadal będziesz nam pomagał, teraz patrząc na nas z GÓRY.

Opracowali: Konrad Dąbala, Jerzy Mukosiej

JUBILEUSZ 55-LECIA

Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej

W dniu 23 stycznia 2017 roku w Sali Senatu Politechniki Warszawskiej odbyła się podniosła uroczystość, kończąca – trwające przez okrągły rok – obchody 55-lecia Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej (PTETiS). Wśród Gości przybyłych na jubileusz znaleźli się Rektorzy: Politechniki Warszawskiej prof. Jan Szmidt, Politechniki Częstochowskiej prof. Norbert Szczygiol i Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie prof. Paweł Nowacki, prezes Urzędu Patentowego RP dr Alicja Adamczak, przewodniczący Sekcji Nauk Technicznych Centralnej Komisji ds. stopni i tytułów prof. Roman Barlik, przewodniczący Komitetu Elektrotechniki PAN prof. Andrzej Demenko oraz liczne grono: prorektorów, dziekanów, dyrektorów instytutów naukowo-badawczych (Instytutu Tele-Radiotechnicznego, Instytutu Elektrotechniki, Instytutu Energetyki, Instytutu Chemii Przemysłowej oraz Instytutu Technik Innowacyjnych EMAG, redaktorów naczelnych czasopism (Archives of Electrical Engineering PAN reprezentował red. nac. prof. A. Demenko, Wiadomości Elektrotechniczne – red. nac. dr Krzysztof Woliński, Elektronikę – red. mgr B. Lachowicz, zaś Przegląd Elektrotechniczny – red. nac. prof. S. Tumański) oraz przewodniczący i prezesi towarzystw naukowych i stowarzyszeń technicznych: PTMTiS (przew. prof. Zbigniew Kowalewski, SEP (prezes dr Piotr Szymczak) i IEEE-Polska Sekcja (przew. prof. Mariusz Malinowski).

PTETiS liczy aktualnie 960 członków (profesorów, doktorów hab. i doktorów oraz wybitnych dydaktyków i konstruktorów), skupionych w 15 Oddziałach mieszczących się w największych miastach akademickich oraz w 2 sekcjach. Swój elitarny charakter i wysoki prestiż zachowuje dzięki wierności procedurze przyjmowania nowych członków, która wymaga zarówno przedstawienia członków wprowadzających, swojego dorobku, jak i głosowania na posiedzeniu Zarządu Oddziału. PTETiS jest uważany za najszerszą platformę współpracy, współdziałania i spotkań akademickiego oraz przemysłowego środowiska naukowego w naszym kraju w obszarze elektrotechniki, elektroniki i automatyki. Wiodącą formę działalności stanowią międzynarodowe i ogólnopolskie konferencje, sympozja, seminaria i warsztaty, z których wiele ma formę cykliczną i jest organizowanych co roku od wielu lat. Ważną rolę odgrywają zebrania i sesje naukowe, pozwalające skupić – dzięki szerokiemu profilowi działalności i uniwersalnemu charakterowi towarzystwa – pracowników różnych kierunków i specjalności, jak też różnych instytutów i katedr. Ważną formą opieki nad młodymi pracownikami nauki, inspirującą i porywającą młodych badaczy do podejmowania ambitnych, oryginalnych i nietuzinkowych tematów badań – są konkursy naukowe oraz nagrody. Najnowszą inicjatywą, promującą interdyscyplinarność w nauce, wykorzystywanie zaawansowanych metod matematycznych oraz humanizację techniki jest Nagroda Srebrnych Skrzypiec im. Prof. Bogdana Skalmierskiego. Działalność wydawnicza skupia się na edycji materiałów konferencyjnych (częstokroć w formie książkowej) i monografii naukowych, ale też na cyklach artykułów, zamieszczanych w renomowanych czasopismach ogólnopolskich i zeszytach naukowych (m.in. Archives of Electrical Engineering, Acta Physica Polonica, Wiadomości Elektrotechniczne, Przegląd Elektrotechniczny, Elektronika, Zeszyty Naukowe Wydziału Elektrotechniki i Informatyki Politechniki Gdańskiej, Prace Naukowe IEL itd. oraz w międzynarodowych bazach Xplore IEEE i Web of Science).

Dużą uwagę przykładą się do promocji i szerzenia współpracy międzyuczelnianej, przelamującej granice kierunków i specjalności – i sięgających nieraz daleko w środowiska „czysto” uniwersyteckie, związane z uprawianiem fizyki, matematyki, czy nauk przyrodniczo-rolniczych (m.in. Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, a nawet w środowiska artystyczne (Akademia Muzyczna w Katowicach, Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie). Jednym z kluczowych zadań i celów jest troska o zachowanie dziedzictwa naukowego wybitnych polskich uczonych i inżynierów. Temu celowi służy Kampania Patrona Roku – wybitnego